

Hudební nauka

Základní studium I. stupně

3. ročník

I. pololetí

- 1) Vyjmenovat pořadí křížků a bé
- 2) Vysvětlit tvorbu durových stupnic do 4#a 4bé, durový kvintakord
- 3) Vysvětlit tvorbu mollových stupnic, struktura moll. stupnice – aiolské, harmonické, melodické
- 4) Rozlišit takt - pochodu, polky, valčíku

II. pololetí

- 5) Rozlišit dynamická znaménka (pp, mp, p, mf, f, ff) cressendo, decrescendo
- 6) Rozlišit intervaly čisté a velké
- 7) Určit tónorod písniček
- 8) Stylová období vážné hudby – Baroko, Romantismus – rozeznat je na základě poslechových ukázek
- 9) B. Smetana, A. Dvořák

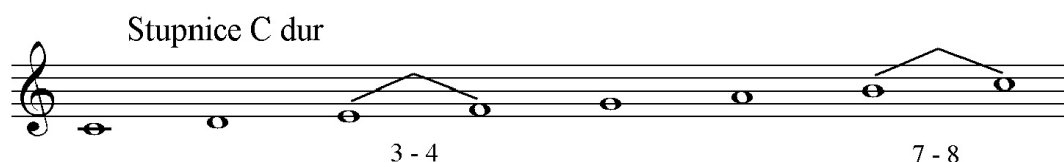
1. otázka

Pořadí křížků : FIS, CIS, GIS, DIS, AIS, EIS, HIS

Bé : HES, ES, AS, DES, GES, CES, FES

2. otázka

Durové stupnice s křížky vznikají na 5. stupni z předešlé stupnice. Durová stupnice má dva půltóny, mezi 3 - 4, 7 - 8 stupněm. Vycházíme ze základní stupnice C dur.

C dur – 0 křížek

kvintakord C-E-G

G dur – 1 křížek /FIS/

kvintakord G-H-D

D dur – 2 křížky /FIS, CIS/

kvintakord D- FIS-A

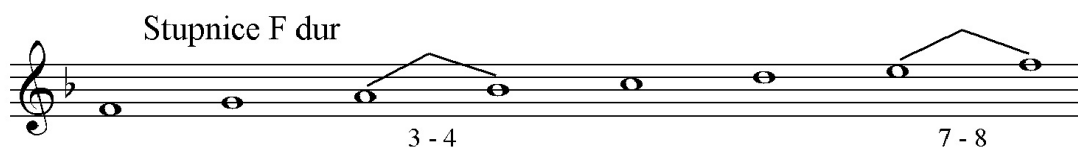
A dur – 3 křížky /FIS, CIS, GIS/

kvintakord A-CIS-E

E dur – 4 křížky /FIS, CIS, GIS, DIS/

kvintakord E-GIS-H

Durové stupnice s bé vznikají na 4. stupni z předešlé stupnice. Durová stupnice má dva půltóny, mezi 3 - 4, 7 - 8 stupněm. Vycházíme ze základní stupnice C dur.

F dur – 1 bé /hes/

kvintakord F-A-C

B dur – 2 bé /hes, es/

kvintakord HES-D-F

ES dur – 3 bé /hes, es, as/

kvintakord ES-G-HES

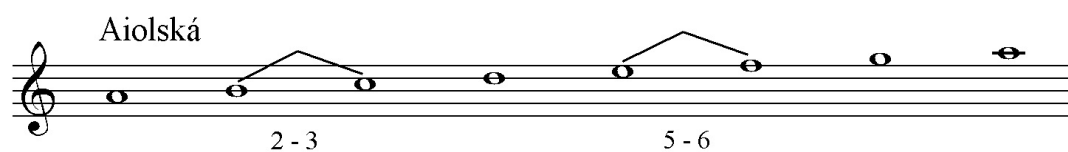
AS dur – 4 bé /hes, es, as, des/

kvintakord AS-C-ES

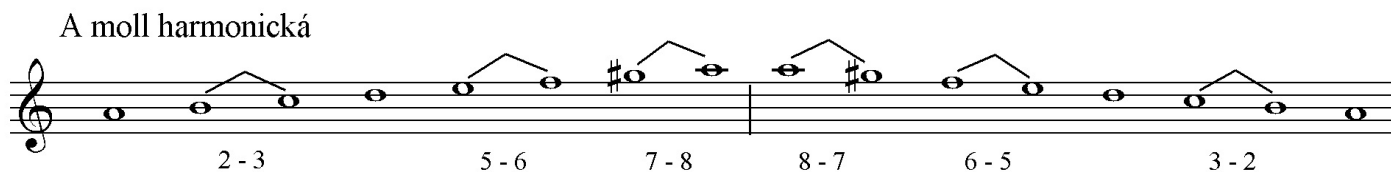
3.otázka

Mollové stupnice vznikají na 6. stupni z durové stupnice a přejímají její předznamenání.

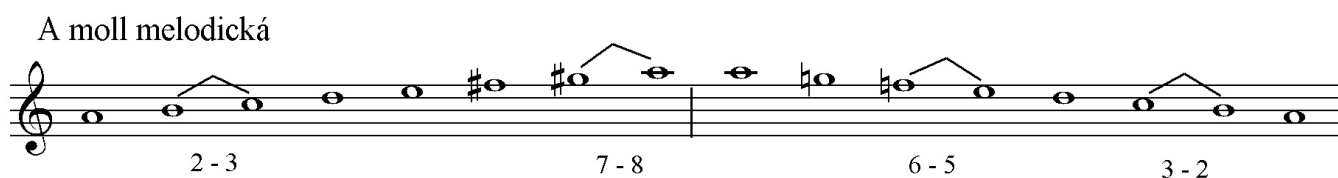
- a) Mollová aiolská stupnice má 2 půltóny, mezi 2. – 3., 5. – 6. stupněm.

- b) V mollové harmonické stupnici zvyšujeme 7. stupeň nahoru i dolů.
Půltóny jsou mezi 2. – 3., 5. – 6., 7. – 8. stupněm.

- c) V mollové melodické stupnici zvyšujeme 6. - 7. stupeň jen nahoru, dolů má mel. stupnice předznamenání (původní) aiolské stup.
Půltóny jsou mezi 2. – 3., 7. – 8. stupněm.

4. otázka

Polka je český tanec ve 2/4 taktu, nepříliš rychlého tempa.

Např.: B. Smetana: Jiřinkova polka.

Pochod je skladba formy písňové v dvoudobém taktu.

Rozeznáváme pochody slavnostní, vojenské, smuteční.

Valčík je kolový tanec 3/4 taktu. Je mírně houpavý s lehkým akcentem na první době.

Např.: J. Straus: Na krásném modrém Dunaji.

5. otázka

pp = pianissimo – velmi slabě, velmi tiše

mp = mezzopiano – poloslabě

p = piano – slabě, tiše

mf = mezzoforte – středně silně

f = forte – silně

ff = fortissimo – velmi silně, velmi hlasitě

crescendo – zesilovat

decrescendo – zeslabovat

6. otázka

Interval je výšková vzdálenost mezi dvěma tóny.

Intervaly čisté: prima, kvarta, kvinta, oktáva

Intervaly velké: sekunda, tercie, sexta, septima

7. otázka

Charakter národní – lidové písně (zazpívat, zahrát)

- a) **durový** – veselý (Já do lesa nepojedu, Travička zelená)
- b) **mollový** – smutný (Smutné časy nastávají, Aj padá padá rosička)

8. otázka

Hudba v období baroka (17. stol. – 1. pol. 18. století)

Hudba v tomto období se provozovala v panovnických a šlechtických palácích. Vznikaly dvorské a zámecké kapely. Také se hudba hrála v chrámech, do kterých měli přístup prostí lidé.

Vznikaly první orchestry se smyčc. nástroji, dechové dřevěné nástroje – flétna, hoboj, fagot. Žestové nástroje – trubka, lesní roh + cemballo.

Skladatelé: J. S. Bach, G. F. Händel, A. Vivaldi

Romantismus (19. století)

Počátek romantismu se řadí do 19. století. Hudba se nepěstuje jen v uzavřené společnosti. Hudebníci pořádají koncerty v koncertních sálech, zvětšuje se orchestr, vznikají nové nástroje. Hudba je plná nálad a citů. Skladatelé komponují symfonie, koncerty, opery s programní hudbou.

Český romantismus: B. Smetana, A. Dvořák

Světový romantismus: F. Schubert, F. Chopin, R. Wagner, P. I. Čajkovskij, G. Mahler.

9. otázka

Romantismus (19. století)

Bedřich Smetana /1824 – 1884/ narozen v Litomyšli. Byl klavírním virtuosem, nejrozsáhlejší činnost věnoval k vytvoření české zpěvohry. V 50. letech ztratil téměř sluch. V jeho hudebním díle cítíme snahu pracovat pro vlast, národ a umění.

Dílo: **Opery** – Prodaná nevěsta, Libuše, ...

Symfonická báseň – Cyklus „Má vlast“

komorní hudba, klavírní cykly, pro sbory mužské, ženské – Česká píseň

Antonín Dvořák /1841 – 1904/ narozen v Nelahozevsi. Pronikl svou hudbou do celého světa. Pobýval v Americe, kde mu bylo nabídnuto místo ředitele Národní konzervatoře v New Yorku.

Dílo: **Opery** – Rusalka

Orchestrální skladby – 9 symfonií (IX. – Z Nového světa)

Slovanské tance, komorní hudba, Te Deum, oratorium Svatá Ludmila